

Warszawa, 2 lipca 2018

Raport Coface: upadłości i restrukturyzacje firm w Polsce w I półroczu 2018 roku.

Wzrost liczby postanowień sądowych. Postępowania sanacyjnych blisko dwukrotnie więcej niż przed rokiem

Prezentowane statystyki są przygotowywane przez ubezpieczyciela należności Coface od 1997 roku w oparciu o daty wydania postanowień sądów o ogłoszeniu upadłości, czyli faktyczne daty upadłości. Podane wyniki za I półrocze 2018 nie są ostateczne i należy się jeszcze spodziewać wzrostu liczby postanowień. Jednak dane sprzed roku, do których liczony jest ostatni wzrost procentowy r/r., także pochodzą z czerwca, co zapewnia rzetelność porównań statystycznych. Dane historyczne, dotyczące lat 2008-2016, pokazują wyniki znane na koniec każdego roku.

1 stycznia 2016 roku wprowadzono nowe prawo restrukturyzacyjne. Głównym celem postępowania restrukturyzacyjnego, oprócz zaspokojenia wierzycieli, jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego - również przez przeprowadzenie działań sanacyjnych, przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli.

Istotną zmianą jest także fakt, że w obecnym prawie, postępowaniu restrukturyzacyjnemu podlegają zarówno firmy niewypłacalne, jak i zagrożone niewypłacalnością, w związku z tym nowe statystyki pokazują nie tylko liczbę bankrutów, ale także firm zagrożonych bankrutem. Wcześniej obowiązujące prawo umożliwiało ogłoszenie upadłości układowej tylko wobec firmy faktycznie niewypłacalnej.

- **W pierwszej połowie 2018 r. łączna liczba upadłości i restrukturyzacji firm w Polsce wyniosła 467, czyli o 21 proc. więcej niż w analogicznym okresie 2017 r.**
- **Wśród rodzajów postępowań najwięcej ogłoszono upadłości - 276. Stanowią one aż 59 proc. wszystkich postępowań.**
- **Liczba postępowań restrukturyzacyjnych wzrosła o 28 proc. W I połowie 2018 r. zanotowano ich łącznie 191. Stanowią one 41 proc. wszystkich postępowań, czyli podobnie jak w I poł. 2017 roku (38,5 proc.).**
- **Najbardziej popularna (57 proc.) jest najszybsza forma restrukturyzacji, czyli przyspieszone postępowania układowe.**
- **Spośród form postępowań restrukturyzacyjnych największy wzrost odnotowaliśmy w przypadku postępowań sanacyjnych (tj. +85 proc.).**
- **Ogółem, najwięcej upadłości i restrukturyzacji nastąpiło w produkcji (132 tj. 28 proc. wszystkich). Natomiast największy skok postępowań odnotowaliśmy w transporcie (+61,5 proc.).**

- **Udział budownictwa w ogólnej liczbie upadłości i restrukturyzacji nieco się zmniejszył (o 2 pkt proc.), ale nadal ich liczba postępowań w budowlance rośnie.**
- **W I półroczu 2018 roku najwięcej upadłości i restrukturyzacji było w województwie mazowieckim (83). Znaczny spadek postępowań odnotowaliśmy natomiast w województwie warmińsko-mazurskim (-55 proc.).**

Postanowienia upadłościowe (A) i restrukturyzacyjne (B) w Polsce w I półroczach lat 2008-2018

rodzaj postępowania upadłościowego	I-VI 2008	I-VI 2009	I-VI 2010	I-VI 2011	I-VI 2012	I-VI 2013	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2017	zmiana 2018/17	I-VI 2018
(A) Upadłości	170	274	287	290	348	388	363	350	289	238		276
(A) Upadłości z możliwością zawarcia układu	32	49	65	58	76	82	61	59	23	0		0
(B) Postępowanie o zatwierdzenie układu***									1	6		2
(B) Przyspieszone postępowanie układowe***									43	88		109
(B) Postępowanie układowe***									12	22		19
(B) Postępowanie sanacyjne***									18	33		61
ogółem	202*	323*	352*	348*	424*	470*	424*	409*	386*	387**	+21%	467

* Stan wg wiedzy na koniec każdego roku.

** Stan wg wiedzy na koniec pierwszego półrocza 2017.

*** Procedury restrukturyzacyjne, które pojawiły się od 1 stycznia 2016

Komentuje Grzegorz Siewicz, główny ekonomista Coface w Polsce

Najlepszy okres w polskiej gospodarce już za nami. Co prawda ekspansja gospodarcza była kontynuowana w pierwszym kwartale tego roku, co potwierdza wysoki wzrost PKB na poziomie 5,2 proc. r/r, jednak paliwo do trwałego utrzymania tak dobrego tempa jest już na wyczerpaniu. W tym roku wskaźniki obrazujące koniunkturę w Polsce nie osiągają już tak wysokich wyników jak w roku ubiegłym.

Dynamika sprzedaży detalicznej spowalnia, co z jednej strony jest rezultatem stabilizacji tempa wydatków gospodarstw domowych, a z drugiej niższych obrotów handlowych w związku z wprowadzeniem ograniczenia handlu w wybrane niedziele. Dynamika produkcji przemysłowej w sporym stopniu odzwierciedla sytuację na naszych głównych rynkach eksportowych – w Niemczech oraz ogólnie w strefie euro na początku 2018 roku koniunktura sięgnęła najwyż-

szego poziomu w historii, co potwierdziły wskaźniki PMI, aby w kolejnych miesiącach odnotować już spadki. Otoczenie zewnętrzne nadal cechuje pewien poziom ryzyka – we Włoszech, jednej z największych gospodarek strefy euro, poza ryzykiem politycznym istotnym zagrożeniem są problemy strukturalne i wysokie zadłużenie. Rynki globalne są zaniepokojone rosnącym protekcjonizmem, zwłaszcza ze strony Stanów Zjednoczonych. Wprowadzone dotychczas wyższe cła nie stanowią dużego zagrożenia dla Polski, jednak możliwość ich rozszerzenia na europejską branżę motoryzacyjną istotnie podwyższyłoby to ryzyko, jako że jesteśmy znacznym producentem i dostawcą części oraz komponentów motoryzacyjnych dla zachodnioeuropejskich koncernów samochodowych.

Z kolei na rynku krajowym ograniczenia podażowe obniżają możliwości dalszego wzrostu. Sytuacja na rynku pracy, która jest korzystna dla gospodarstw domowych, powoduje trudności dla przedsiębiorstw. Rosnąca presja płacowa oraz trudności w zapewnieniu wakatów stanowią istotną barierę w bieżącej działalności oraz rozwoju biznesu i jest zgłaszana przez coraz większą liczbę firm. Wykorzystanie mocy produkcyjnych sięga najwyższych poziomów w historii, co z jednej strony motywuje przedsiębiorstwa do podjęcia nowych inwestycji w rozwój przedsiębiorstw, ale z drugiej strony stają one przed dylematem możliwości obsadzenia stanowisk pracy, gdy projekty już będą zrealizowane.

Wzrost liczby upadłości i restrukturyzacji przedsiębiorstw w Polsce o 21 proc. w pierwszej połowie 2018 roku nie jest wyłącznie konsekwencją uprzedniej zmiany prawa upadłościowego i wprowadzenia prawa restrukturyzacyjnego. Liczba restrukturyzacji przedsiębiorstw stanowi 41-proc. udział we wszystkich postępowaniach, jednak konieczność ich zastosowania wynika z problemów płynnościowych, jakie dotyczą wiele przedsiębiorstw w Polsce. Nadal najbardziej popularna jest najszybsza forma restrukturyzacji, czyli przyspieszone postępowania układowe, ale dynamicznie zwiększa się liczba sanacji, których było 61 w pierwszym półroczu 2018 r., czyli o niemal 85 proc. więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W przeciwieństwie do 2017 r. w tym roku wzrasta liczba upadłości, czyli postępowań, które mają na celu likwidację majątku spółki, a nie próbę naprawy biznesu. Ich liczba wzrosła aż o 16 proc. w pierwszej połowie tego roku. Pomimo wysokiego tempa wzrostu gospodarczego w poprzednich kwartałach, biznes odczuwa trudności. W wielu branżach jest duża konkurencja, co nie pozwala zwiększać marż, pomimo rosnących kosztów, jak chociażby zwiększających się wynagrodzeń pracowników. Ostatnie badanie płatności Coface potwierdziło, że zarówno terminy płatności, jak również opóźnienia w płatnościach wzrosły w Polsce na przestrzeni ostatniego roku. Ze strony makroekonomicznej przedsiębiorstwa będą odczuwać gorsze warunki gospodarcze, a wprowadzany właśnie tzw. split payment pogorszy płynność finansową biznesu. Liczba upadłości i restrukturyzacji w Polsce będzie stopniowo zwiększać się i zgodnie z przewidywaniami Coface będzie wyższa o 29 proc. na koniec 2018 r. niż w 2017 roku.

Upadłości i restrukturyzacje według branż

branża	liczba** upadłości i restr. I-VI 2017	liczba** upadłości i restr. I-VI 2018	zmiana
PRODUKCJA, w tym:	106	132	+24,5%
Przetwórstwo przemysłowe, w tym m.in.:	95	115	+21%
Produkcja metali i metalowych wyrobów gotowych	24	27	wzrost
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	10	18	+80%
Produkcja maszyn, urządzeń i urządzeń elektrycznych	12	14	wzrost
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6	8	wzrost
Poligrafia i reprodukcja	1	5	wzrost
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	5	2	spadek
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2	4	wzrost
Produkcja odzieży i wyrobów tekstylnych	3	5	wzrost
Produkcja mebli	3	2	porównyw.
Produkcja wyrobów z drewna, z wyłączeniem mebli	12	12	bez zmian
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (w tym materiały budowlane)	6	4	spadek
Przetwórstwo pozostałe	11	14	wzrost
HANDEL, w tym m.in.:	97	116	+20%
Handel hurtowy	57	76	+33%
Handel detaliczny	29	30	porównyw.
BUDOWNICTWO	68	73	+7%
TRANSPORT	13	21	+61,5%
POZOSTAŁE branże, w tym m.in.:	103	125	+21%
Obsługa rynku nieruchomości	19	14	spadek
Zakwaterowanie i gastronomia	8	15	+87,5%
ogółem	387	467	+21%

** Stan wg wiedzy na koniec pierwszego półrocza.

Charakterystyka upadłości i restrukturyzacji w wybranych sektorach

Komentuje Marcin Siwa, dyrektor działu oceny ryzyka w Coface

Przetwórstwo przemysłowe

Gospodarka Polski nadal rozwija się bardzo szybko, jednak widoczne są już oznaki spowolnienia. To przekłada się również na przemysł. Dynamika sprzedaży detalicznej spada, zaczynamy obserwować wzrost ryzyka płynnościowego w wielu gałęziach przetwórstwa przemysłowego.

wego. Jest to najbardziej widoczne oczywiście w tych większych – przetwórstwie metali, produkcji artykułów spożywczych czy też maszyn i urządzeń. Tak naprawdę jednak wzrost ryzyka widać w całym sektorze, choć póki co jest to jedynie zwiastun tego, co może nadejść w najbliższych kwartałach. Symptomy przegrzania gospodarki są widoczne, wiele firm przemysłowych ma problem z kontrolą kosztów – bardzo mocno rosną ceny robocizny, materiałów, zaczyna wydłużać się okres ściągalności należności. To wszystko powoduje coraz większą presję na płynność. Kluczowe obecnie wydaje się być rozsądne planowanie rozwoju w najbliższym okresie, kontrola kosztów i zadłużenia, gdyż popyt na artykuły przemysłowe może nieco zmaleć.

Handel

Od wielu już kwartałów działalność handlowa staje się coraz bardziej ryzykowna. Coraz więcej firm upada, coraz więcej ma problemy z utrzymaniem się na rynku. Nie jest to tylko specyfika polska, w wielu innych europejskich krajach jest podobnie. Silna konkurencja, spadające marże oraz ryzyko spadku popytu sprawiają, że mniejsze i średnie podmioty znajdują na rynku coraz mniej miejsca dla siebie. Co jakiś czas słyszymy o większych i mniejszych przejęciach, konsolidacja rynku, choć trwa już od jakiegoś czasu, nie zwalnia tempa i na pewno będziemy mieli do czynienia z kontynuacją tego trendu. Jeśli rzeczywiście będziemy musieli stawić czoła spowolnieniu gospodarki i spadkom w sprzedaży detalicznej, wiele firm handlowych czeka trudniejsze czasy. Szczególnej kontroli wymagają w takim okresie stany zapasów. Zmiany popytu mogą wywołać spadki cen poszczególnych grup towarowych u producentów, a utrzymywanie drogiego zapasów jest dla firm handlowych bardzo niebezpieczne.

Budownictwo

Inwestycje infrastrukturalne trwają. Nie mają już tej dynamiki co kilka lat temu, ale realizowanych jest dużo projektów. Problemem są jednak dramatycznie rosnące koszty w branży budowlanej. Wiele kontraktów staje się nieopłacalnych, a nowe często są mało atrakcyjne cenowo dla wykonawców, którzy muszą kupować materiały za dużo wyższe ceny niż jakiś czas temu, a dodatkowo nie mają siły roboczej do wykonania poszczególnych zadań. Liczba upadłości w branży rośnie. Coraz więcej firm boryka się z rosnącym zadłużeniem – zarówno ze względów kosztowych jak i zatorów płatniczych. W najbliższych kwartałach można się spodziewać wzrostu dynamiki upadłości w tym sektorze.

Transport

Mówi się, że transport jest barometrem gospodarki. Statystyki upadłościowe w związku z tym nie napawają optymizmem. Wiele mniejszych firm transportowych ma problemy płynnościowe, wiele z nich kończy działalność. Problemem są koszty, przede wszystkim koszty pracy. Wzrost upadłości o ponad 60 proc. r/r, nawet przy niewielkich liczbach bezwzględnych jest poważnym znakiem ostrzegawczym, szczególnie że w ostatnich miesiącach dodatkowo wzrosły ceny paliw.

Upadłości i restrukturyzacje w budownictwie

rok	budownictwo* (firmy budowlane)	udział budownictwa w ogólnej liczbie upadłości i restr.	obsługa rynku nieruchomości**
2018**	73	15,6%	14
2017**	68	17,6%	19
2016*	64	16,6%	20
2015*	71	17%	14
2014*	88	21%	17
2013*	112	24%	7
2012*	104	24,5%	20
2011*	61	17,5%	13
2010*	48	13,6%	7
2009*	33	10%	8
2008*	29	14%	1
2007*	30	13%	6

* - dane dotyczą upadłości wykonawczych firm budowlanych (nie obejmują producentów i dystrybutorów materiałów budowlanych) i obejmują poniższe kody PKD:

- 41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- 42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- 43 - roboty budowlane specjalistyczne

** - kod PKD 68 - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

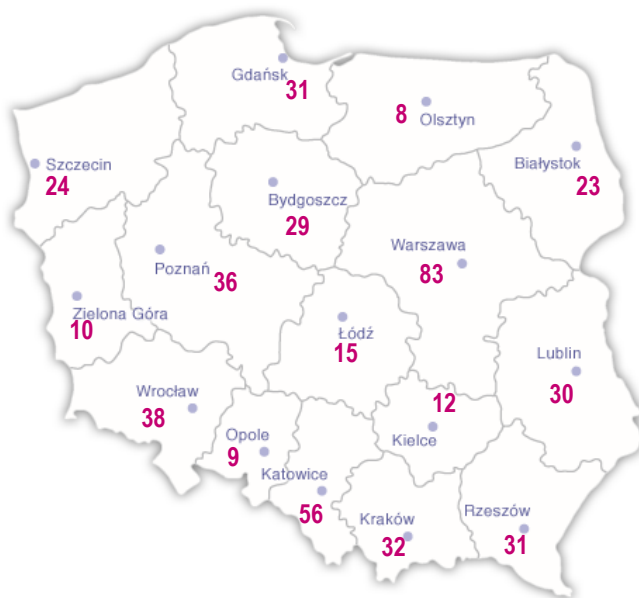
** Stan wg wiedzy na koniec pierwszego półrocza.

* Stan wg wiedzy na koniec każdego roku.

Upadłości i restrukturyzacje według regionów

województwo	liczba** upadłości i restr. I-VI 2017	liczba** upadłości i restr. I-VI 2018	zmiana
mazowieckie	76	83	+9%
śląskie	52	56	wzrost
dolnośląskie	36	38	wzrost
wielkopolskie	32	36	wzrost
małopolskie	27	32	wzrost
podkarpackie	20	31	+55%
pomorskie	17	31	+82%
lubelskie	17	30	+76%
kujawsko-pomorskie	14	29	+107%
zachodniopomorskie	26	24	spadek
podlaskie	20	23	wzrost
łódzkie	8	15	+87,5%
świętokrzyskie	5	12	+140%
lubuskie	9	10	porównyw.
opolskie	10	9	porównyw.
warmińsko-mazurskie	18	8	-55%
ogółem	387	467	+21%

** Stan wg wiedzy na koniec pierwszego półrocza.

Wzrost liczby upadających oraz objętych restrukturyzacją firm widać w zdecydowanej większości województw. Listę otwiera województwo mazowieckie, gdzie zarejestrowanych jest najwięcej firm. Tam odnotowano 83 upadłości i restrukturyzacje (o 7 więcej niż w ubiegłym roku), co stanowi 18 proc. wszystkich postępowań. Zaś największy skok widzimy w województwach: podkarpackim, pomorskim, lubelskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim i świętokrzyskim. Tylko w dwóch województwach (zachodniopomorskim i opolskim) liczba postępowań spadła, ale nieznacznie. Najmniej postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych zanotowaliśmy natomiast w woj. warmińsko-mazurskim. Tam też mamy największy spadek postępowań (z 18 w I poł. 2017 r. do 8 w I poł. 2018 r.)

Upadłości i restrukturyzacje według form prawnych przedsiębiorstw

forma prawna	liczba * upadłości i restr. I-VI 2012	liczba * upadłości i restr. I-VI 2013	liczba * upadłości i restr. I-VI 2014	liczba * upadłości i restr. I-VI 2015	liczba * upadłości i restr. I-VI 2016	liczba ** upadłości i restr. I-VI 2017	liczba ** upadłości i restr. I-VI 2018	zmiana 2018/2017
Spółka z o.o.	250	271	233	243	206	212	230	+8,5%
Przedsiębiorca	96	112	107	90	126	104	142	+36,5%
Spółka akcyjna	31	46	42	35	27	34	47	+38%
Spółka jawna	21	23	19	20	10	14	19	+36%
Spółka komandytowa	11	7	12	10	7	10	17	+70%
Spółdzielnia	14	5	10	7	7	4	7	+75%
Pozostałe formy	1	6	1	4	3	9	5	-44%
ogółem	424	470	424	409	386	387	467	+21%

* Stan wg wiedzy na koniec każdego roku.

** Stan wg wiedzy na koniec pierwszego półrocza.

W pierwszej połowie 2018 roku prawie we wszystkich grupach form prawnych sytuacja pogorszyła się. Największą grupę wśród firm upadającym lub objętych restrukturyzacją stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (49 proc. wszystkich postępowań). Na drugim miejscu znalazła się grupa przedsiębiorców (30 proc.). Jedynie w pozostałych formach ogółem (do których zaliczają się m.in. przedsiębiorstwa państwowe, stowarzyszenia, fundacje) odnotowaliśmy nieznaczny spadek postępowań.

Obroty i wiek w upadających i restrukturyzowanych firmach

Obroty

Po analizie obrotów firm, których upadłość lub restrukturyzację ogłoszono w pierwszej połowie 2018 roku, problem niewypłacalności dotyczy w większości firm o rocznych obrotach pomiędzy

5 a 50 mln PLN (57 proc.*). 28 proc. stanowiły firmy z rocznym obrotem do 5 mln PLN. Najmniejsza grupa (15 proc.) to przedsiębiorstwa duże, generujące powyżej 50 mln PLN obrotu rocznie. W grupie tej znalazły się tak znane firmy jak Próchnik S.A. (upadłość) oraz GetBack S.A. (przyspieszone postępowanie układowe).

* Na około 50 proc. przedsiębiorstw, o których dane finansowe posiadał Coface. Większość firm, których danych finansowych Coface nie posiadał, to przedsiębiorstwa małe, które często nie publikują swoich danych finansowych.

Wiek

Zgodnie z analizą wieku upadających i objętych postępowaniami restrukturyzacyjnymi przedsiębiorstw dominują firmy z kilku- i kilkunastoletnim stażem działalności. Jest ich około 65 proc. Przedsiębiorstwa założone przed 1990 rokiem stanowią jedynie około 7 proc. Najstarszą firmą na liście postępowań, która objęta została upadłością są Żywieckie Zakłady Papiernicze Solali S.A., założone w 1833 roku. Postępowanie sanacyjne dotknęło Zakładów Metalurgicznych Pomet S.A. z Poznania, których korzenie sięgają 1913 roku. Znaną firmą, którą objęto upadłością, z bardzo długą historią jest Próchnik S.A., założony w 1948 roku.

KONTAKT DLA MEDIÓW:

Martyna WŁODARCZYK – T. +48 22 465 02 22, M. +48 509 467 531 –
E. martyna.wlodarczyk@coface.com

O Coface

Grupa Coface, światowy lider w ubezpieczeniach należności, oferuje 50 000 firm na całym świecie rozwiązania w zakresie ochrony przed ryzykiem niewypłacalności ich klientów, zarówno w transakcjach krajowych jak i eksportowych. Grupa, obecna w 100 krajach, wspierana przez 4.100 pracowników, odnotowała w 2017 r. obroty w wysokości 1,4 mld EUR. Coface publikuje co kwartał swoje oceny ryzyka kraju dla 160 państw, w oparciu o unikalną wiedzę na temat zachowań płatniczych przedsiębiorstw i doświadczenie 660 lokalnych analityków ds. oceny ryzyka, współpracujących na bieżąco z klientami Coface i weryfikujących kondycję ich dłużników.

W Polsce Coface jest obecny od 1992 roku. Ubezpiecza należności krajowe i eksportowe, oferuje finansowanie poprzez faktoring, a także raporty handlowe o firmach z całego świata. Prowadzi monitoring i windykację należności B2B. Więcej informacji o firmie oraz pozostałe komunikaty prasowe dostępne na:

www.coface.pl

Spółka Coface SA jest notowana w indeksie Euronext Paris – Compartment A na giełdzie papierów wartościowych w Paryżu pod numerem ISIN: FR0010667147 / Skrót: COFA